

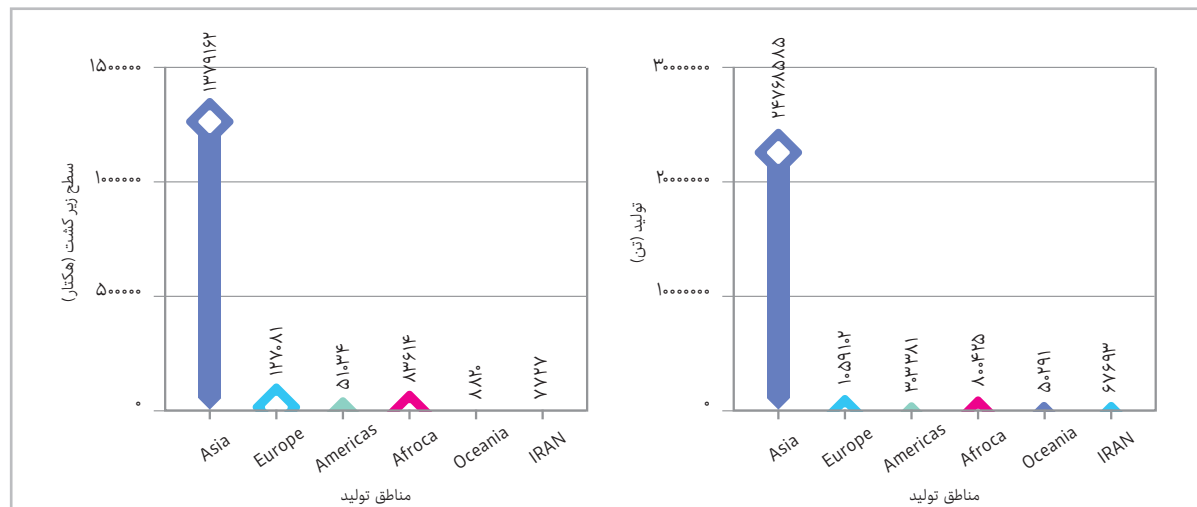

«سپهر» رقم جدید پر محصول لوبیا سبز

موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر^۱، مراکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان مازندران^۲، فارس^۳، مرکزی^۴ و موسسه تحقیقات علوم باغبانی^۵

بیان مسئله

لوبیا سبز از انواع لوبیای معمولی بوده که معمولاً به صورت تازه خوری، کنسرو شده یا منجمد مصرف می‌شود. ارقامی که به عنوان لوبیا سبز مصرف می‌شوند فاقد نخ در غلاف بوده و غلاف آنها ترد است. قابلیت کشت لوبیا سبز به صورت بهاره و تابستانه وجود داشته و همچنین کارایی بالایی در تناوب دارد. با وجود جایگاه مناسب این لگوم در سید غذایی، فعالیت تحقیقاتی چندانی در رابطه با اصلاح و معرفی ارقام لوبیا سبز در کشور انجام نشده است. بنابراین شناسایی و معرفی ارقام جدید داخلی با عملکرد و کیفیت بالا و سازگار با شرایط اقلیمی ایران،

شکل ۱- مقایسه سطح زیر کشت و تولید لوبیا سبز در مناطق مختلف جهان و ایران (سال ۲۰۱۹)

ضمن پیشبرد برنامه‌های زراعت لوبیا سبز و افزایش تولید در واحد سطح و کیفیت محصول و در نتیجه اقتصادی کردن تولید این گیاه، باعث کاهش واردات و خروج ارز از کشور خواهد شد.

معرفی دستاورد

رقم سپهر دومین رقم لوبیا سبز معرفی شده در ایران است. در این رقم رسیدگی غلاف‌ها هم‌زمان و یکنواخت بوده و دارای میانگین ارتفاع بوته ۵۰ سانتیمتر و متوسط عملکرد غلاف سبز ۱۶۶ تن در هکتار می‌باشد. عملکرد این رقم در کشت‌های بهاره و تابستانه مناسب می‌باشد. این رقم در مقایسه با رقم تجاری سانری، دارای غلاف‌های کشیده‌تر است. نسبت به بیماری بذرزاد ویروس موزاییک معمولی لوبیا (BCMV) مقاوم و بازاریپسندی غلاف (اندازه، شکل، رنگ، طعم، تردی، بدون نخ) آن عالی است. این رقم با داشتن عملکرد بالا، نقش مهمی در افزایش درآمد کشاورزان لوبیاکار دارد.

فرایند تجاری سازی

در حال حاضر هسته اولیه بذر این رقم در طبقات پرورش یک و دو در موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر وجود دارد. به موازات تکثیر بذر در طبقات مختلف، با هدف توسعه و آشنایی بیشتر کشاورزان با قابلیت‌های این رقم، مزارع پایلوت در استان‌های مختلف کشور ایجاد شده است. مراحل واگذاری رقم به بخش خصوصی، توسط موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر در حال پیگیری و انجام است.

پتانسیل اقتصادی و اثربخشی

- مقاومت به بیماری ویروسی BCMV در نتیجه کاهش مصرف سموم شیمیایی، افزایش عملکرد و کاهش هزینه تولید
- افزایش عملکرد رقم جدید نسبت به رقم شاهد سانری: ۱۷۲۳ کیلوگرم در هکتار (۱۲ درصد)
- تعداد غلاف زیاد، قابلیت کشت بهاره و تابستانه با عملکرد بالا و درآمد اقتصادی مناسب
- میزان افزایش سود حاصله در یک هکتار کشت رقم جدید نسبت به شاهد (سانری): ۱۳ درصد
- میزان صرفه جویی در هزینه تولید یک کیلوگرم رقم جدید نسبت به رقم شاهد: ۳۲۱۸/۴ ریال (۱۰/۵ درصد)
- پیش بینی سطح جایگزینی رقم طی دوره ۷ ساله: ۲۵۰۰ هکتار
- برآورد ارزش حال منافع ناخالص رقم طی دوره جایگزینی ۷ ساله: ۳۹۰ میلیارد ریال